

NOVI MEDIJI I VJERA

CILJ

- približiti mladima mogućnost širenja i upoznavanja vjere putem novih medija

SREDSTVA I POMAGALA

- hamer papir
 - olovke i flomasteri
 - radni listovi s tekstovima
 - papiri A4
-

UVODNI DIO >>> MOLITVENI POČETAK

Animator ili netko drugi pročita razmišljanje „Glas u pustinji“ Antona Šuljića.

Glas u pustinji

Još uvijek ne znam zašto si me htio odvesti u pustinju;

i zašto si mi namijenio samotna drhtaj;

i zašto sam trebao govoriti riječi koje paraju najprije mene;

i zašto sam trebao osjetiti strah pred onim što sam govorio;

i zašto sam trebao doživjeti da me ljudi trebaju, mene koji sam samo govorio Tvoje riječi,

mene koji se svrstavam u njihov rod; mene koji od sebe ne umijem reći, niti naznačiti put;

mene koji sam poznajem doline i bregove, krivudave staze i putove; mene koji jednako

vapijem za Tvojim spasenjem.

Još uvijek ne znam zašto si izabrao mene da budem Tvoj glas u pustinji - ali znam da od toga

glasa podrhtava čitavo moje biće, koje Te kroz ove pustinje još uvijek doziva.

>>> MOTIVACIJA S NAJAVOM TEME

Danas smo svjedoci pojave sve više novih medija preko kojih se utječe na razna područja u čovjekovu životu, pa tako i vjerskome.

- Koliko mediji utječu na Vas?
- Kako biste vi definirali pojam novih medija?

Animator treba potaknuti raspravu o tome koliko nas mediji danas zaokupljuju, koliko utječu na naše razmišljanje, kako formiraju našu savjest, pomažu li da teže razlikujemo istinu od laži, obmanjuju li nas... itd.

Zatim nastavlja:

Vidimo da mediji utječu uvelike na naša razmišljanja, ili, bolje rečeno, na stavove o nečemu kada nas upućuju o nekoj „stvari“. Tako staramo sliku je li nešto dobro ili nije, je li istinito ili lažno... Da li su onda mediji loši ili su ipak dobri ako znamo kako se njima služiti? To je nešto o čemu ćemo danas promišljati! Naša tema jest „Novi mediji i vjera“, a mogli bismo to proširiti na odnos novih medija prema vjeri ili pak utjecaj novih medija na naše vjerovanje. Kako je to tema o kojoj trebamo promišljati sami, dobro je da imamo neki poticaj, a to su tekstovi kojima ćemo se danas poslužiti.

SREDIŠNJI DIO >>> RAD NA TEKSTOVIMA

Podijelit ćemo se u dvije skupine. Svaka skupina dobit će jedan tekst iz kojeg će trebati izvaditi one najvažnije stvari. Detaljne upute nalaze se u zadatku.

Animator će sam, kako želi, podijeliti skupinu na dvije jednake skupine.

Radni list 1 >>> Papa Benedikt XVI. primio sudionike skupa o prisutnosti Crkve u novim medijima

Internetu treba dati dušu, te humanizirati dinamike novih medija – istaknuo je papa Benedikt XVI. u subotu, 24. travnja, u govoru sudionicima skupa koji je, na poticaj Talijanske biskupske konferencije, održan u Rimu na temu „Digitalni svjedoci. Licâ i izražavanje u doba cross medija“. Na audijenciji održanoj u Dvorani 'Pavao VI.', Papa se zadržao na izazovu navještaja Božje Riječi na ulicama digitalnoga Kontinenta. Predsjednik Talijanske biskupske konferencije, kardinal Angelo Bagnasco, zahvalio je pak Svetome Ocu na njegovoj službi, koja je upravo 24. travnja 2005. započela svečanom Svetom Misom služenom na Trgu svetoga Petra.

Neka Internet postane jedna vrsta „trijema za pogane“, na kojemu treba ostaviti mjesta i za one kojima je Bog još uvijek nepoznat – želja je pape Benedikta XVI. koju je izrazio potaknuvši katoličke medije da u ovo digitalno doba dadu znakove potrebne za prepoznavanje Gospodina. I u mreži ste pozvani postaviti se kao 'animatori zajednice', pozorni na pripremu putova koji vode do Božje Riječi, te pokazati posebnu osjetljivost prema onima koji su obeshrabreni i u srcu nose želju za apsolutnim i za istinama koje nisu prolazne – istaknuo je Sveti Otac.

To je nezaobilazno poslanje Crkve – rekao je nadalje Papa te nastavio – Zadaća je svakog kršćanina koji radi u medijima osigurati kvalitetu ljudskih odnosa, jamčeći pozornost prema osobama i njihovim duhovnim potrebama. (...) Svjedoci smo kvarenja duha koje nas vodi do toga da se ne gledamo u lice. Stoga je – prema Papinim riječima – potrebno prepoznati lica, nadvladavajući opće kretanje koje bi ljude moglo učiniti tijelima bez duše, predmetima za razmjenu i potrošnju. Mediji trebaju postati čimbenici humanizacije, usredotočeni na promicanje dostojanstva pojedinaca i narodâ – istaknuo je Sveti Otac te napomenuo kako se samo tako ovaj važan prijelaz na kojemu se nalazimo može pokazati plodnim i bogatim novim mogućnostima. Želimo bez straha krenuti na pučinu digitalnoga mora, suočavajući se s otvorenom plovidbom istim onim zanosom koji već dvije tisuće godina vodi crkvenu lađu. Ne toliko zbog tehničkih sredstava, koja su potrebna, nego se želimo pripremiti boraveći i u tom svijetu, i to srcem vjernika koji daje svoj prinos u davanju duše tom neprekidnom komunikacijskom protjecanju na mreži – napomenuo je Papa.

Pohvalivši potom zalaganje talijanskih katoličkih medija, Sveti ih je Otac potaknuo da ne prestanu njegovati u vlastitu srcu zdravu naklonost prema čovjeku, koja postaje želja za što većim približavanjem njegovim načinima izražavanja i njegovu pravom licu. Neka svijet društvenoga priopćivanja potpuno uđe u pastoralne programe, a Crkva hrabro prođe putovima digitalnoga kontinenta – rekao je Papa te na koncu istaknuo – Naše povjerenje nije nekritički dano bilo kojem tehničkom sredstvu. Naša je snaga u tome što smo Crkva, zajednica vjernika, sposobna svima svjedočiti neprolaznu novost Uskrsloga, životom koji cvjeta u punini u mjeri u kojoj započinje, ulazi u odnos i besplatno se daruje.¹

ZADATAK:

1. Na lijevoj strani vašeg hamer papira napišite vaše viđenje kako mediji danas utječu na našu vjeru - više pozitivno ili negativno...
2. Nakon pročitanoog teksta, na desnoj strani hamer papira napišite što Papa ističe - koja je uloga medija u današnje vrijeme u odnosu na vjeru i što je svima nama činiti da mediji postanu sredstvo nove evangelizacije.

¹http://storico.radiovaticana.org/cro/storico/2010-04/374989_papa_benedikt_xvi_primio_sudionike_skupa_o_prisutnosti_crkve_u_novim_medijima.html

Radni list 2 >>> Internet i nove tehnologije

Svijet komunikacija kao da ne poznaje granice i kao da nema kraja promjenama u komunikacijskim scenarijima. U današnjoj tehnološkoj transformaciji povezanoj s brzom evolucijom koja se zapaža i na području informatike i komunikacije, posebnu pozornost zauzimaju internet i virtualni prostor. Internet, kao »najnovije i s mnogih gledišta najmoćnije sredstvo«,² neki smatraju kombinacijom radija, televizije, novina i »brze pošte«, tako što je svako od tih sredstava na neki način u njega uključeno. Time internet obuhvaća sva spomenuta sredstva. Zbog toga Papinsko vijeće za sredstva društvenih komunikacija preporučuje da se internet stalno istražuje i proučava s nakanom da se izradi antropologija i teologija komunikacije koja će imati u vidu promjene koje uzrokuje taj najnoviji medij.³

Nova sredstva društvenih komunikacija treba vrjednovati i koristiti u istome kritičkom duhu poput onih koje nazivamo »tradicionalnima«. Virtualni prostor otvara široko polje još nejasnih granica. Njegove su mogućnosti višestruke, jer međusobno povezuje proizvodnju, pohranu, komunikaciju i simulaciju. Različiti oblici međusobnog spajanja ovih novih tehnika i tradicionalnih sredstava društvenih komunikacija već su ostvareni, a izuzetne su mogućnosti i daljnjeg razvoja, zbog čega se govori da današnji čovjek živi u svijetu multimedijalnosti i multimedija.

No, virtualni prostor nije tek sredstvo, već je i novo okružje u kojemu pojmovi prostora i vremena dobivaju nova značenja. Uz to događa se prijelaz od masovnih ka vrlo personaliziranim medijima.

Kršćanska zajednica mora biti otvorena za nove tehnologije u kojima je vidljivo međusobno prožimanje informatike, medija i komunikacijskih tehnologija. Potrebno je da kršćani u tome procesu promjena djeluju snagom kršćanske baštine i vjekovne mudrosti Crkve, ne zadovoljavajući se samo prevođenjem vjerskih izraza, moralnih vrjednota i načina razmišljanja u nove komunikacijske govore, nego težeći, prije svega, unijeti evanđeoski duh i smisao u tu novu stvarnost.

Naglo širenje interneta omogućava ne samo brzu izmjenu podataka već i razmjenu mišljenja kao i povezivanje osoba koje su ponekad jedna od druge veoma udaljene. Neki čak govore o stvaranju virtualnih »zajednica«. Naspram toj pojavi potrebno je upozoriti da je

² Etika na internetu, 2

³ Usp. Crkva i internet, 9

crkveno-liturgijska zajednica nezamisliva bez svjedočke dimenzije života i vjere koja se temelji i hrani iskustvom susreta sa živom zajednicom i sa živim Bogom. U tom smislu poznanstva i povezanosti koja se uspostavljaju preko interneta mogu biti samo jedan od koraka na putu uspostavljanja istinskog zajedništva, ali ne i zamjena za njega. Zasigurno, internet i ostala sredstva komuniciranja pružat će i u budućnosti nove načine povezivanja ljudi. Zbog toga će razvitak tih sredstava, kao i mogućnosti koje pružaju, trebati pomno pratiti kako bi se mogli razraditi konkretni i učinkoviti pastoralni prijedlozi.

Kao i ostala suvremena sredstva društvenih komunikacija, Crkva je otvoreno prihvatila i internet. To potvrđuje i prisutnost vjerskih internetskih stranica, počevši od Svete Stolice i njezina web portala. Katoličke biskupije i ustanove – župe, sveučilišta, škole, redovničke zajednice, crkvene udruge – odvažno ulaze u taj virtualni prostor jer u tim sredstvima Crkva prepoznaje pomoć i osobito vrijedno »sredstvo za komuniciranje s posebnim skupinama poput djece i mladeži«.⁴

I naša se Crkva na svim razinama, od HBK do župa, služi tom novom tehnologijom ne oklijevajući koristiti »mrežu svih mreža« u djelu evangelizacije.⁵ Posredstvom interneta može se, naime, govoriti o evanđelju, razmjenjivati vjerska iskustva i tražiti potporu u trenucima vjerske krize. No, to ne može zamijeniti stvarni međusobni odnos i sakramentalnu dimenziju vjere. A zbog najrazličitijih ponuda koje se mogu naći na internetu, kao i mogućnosti da se kao kršćanske predstavljaju neke web stranice koje to zapravo nisu, potrebno je napraviti jedinstveni web portal Katoličke Crkve u Hrvatskoj koji bi objedinjavao i usmjeravao korisnike. To, naravno, nije jedini razlog koji nameće takvu potrebu. Današnje vrijeme Crkvi jednostavno nalaže da se posluži tim sredstvom, najbržim i najobuhvatnijim, koji nazivaju i »medijem budućnosti«.

ZADATAK:

1. Na lijevoj strani vašeg hamer papira napišite vaše viđenje kako mediji danas utječu na našu vjeru - više pozitivno ili negativno...
2. Nakon pročitanoog teksta, na desnoj strani hamer papira napišite što HBK ističe - koja je uloga medija u današnje vrijeme u odnosu na vjeru i što je svima nama činiti da mediji postanu sredstvo nove evangelizacije.

⁴ Usp. *Crkva i internet*, 5

⁵ Usp. *Isto*, 10-12

Ostaviti sudionike da rade na tekstovima 15-ak minuta. Nakon toga animator nastavlja.

Molim da iz svake skupine izaberete po dva predstavnika koji će u par rečenica reći o čemu ste razgovarali. Svaka skupina imala je drugačiji tekst, ali iste zadatke.

Sudionici kratko iznose o čemu su razgovarali i što su zaključili. Animator može potpitanjima pomoći i to na način da pita.

- Što ste zaključili, koja je prava istinska uloga medija, jesu li dobri ili loši za vjeru?
- Tko zapravo kreira politiku medija?
- Sudjelujemo li mi često u stvaranju neistina (*mislimo na kršćane, koji se tako deklariraju, a rade za/s medijima*)?

>>> AKTUALIZACIJA

Mi ćemo danas još pokušati učiniti nešto zanimljivo. Znamo da je Biblija pisana prije nego što se i moglo zamisliti da bi postojalo nešto što bi projiciralo zvuk, prikazalo sliku... ili kombinaciju i jednoga i drugoga. Znači, oni koji su nam ostavili u naslijeđe pisani trag bili su napredni za svoje vrijeme. Međutim, Biblija, onda i danas, jednaka vrijednost, jednako progovara danas kao što je to bilo i prije. Progovara na svim jezicima i na mnogobrojne načine. Samo je potrebno dobro čitati i razumijevati što nam se želi reći.

Sada će svaka skupina dobiti jedan biblijski tekst. Vaš će zadatak biti taj tekst posadašnjiti i prikazati ga u novim medijima. Ako u skupini baš nema ni jedan „pametni telefon“ kojim bi se moglo nešto prikazati, dovoljno je zapisati ideje. Za rad imate 30-ak minuta. Kao što se može naslutiti iz prethodno navedenog, tema današnje kateheze je „Novi mediji i vjera“

Radni list 3

Mt 14, 22 - 33 >>> **Isus ide po vodi**

Odmah poslije toga Isus primora učenike da uđu u lađicu i pred njim otplove na drugu obalu dok on otpusti narod. Kad otpusti narod, uspe se na goru, u samoću, da se moli. Još je i uvečer ondje bio sam. Lađica se već nalazila na morskoj pučini; bili su je valovi, jer je udario protivni vjetar.

Za četvrte noćne straže Isus dođe k njima, hodeći po moru. Kad ga opaziše gdje ide po moru, učenici se preplaše i rekoše: „Sablast!“ te od straha počеше vikati. Ali im Isus odmah reče: „Ođvažni budite! Ja sam, ne bojte se!“ Petar mu nato odgovori: „Gospodine, ako si ti, naredi mi da dođem k tebi po vodi!“ „Dođi!“ reče mu. Tada se Petar spusti s lađice i pođe po vodi da dođe k Isusu. Ali se uplaš i kad vidi snagu vjetra te poče tonuti i vikati: „Spasavaj, Gospodine!“ Odmah Isus puži ruku, prihvati ga pa mu reče: „Malovjerni, zar si posumnjao?! Kad uđoše u lađicu, prestade vjetar. A oni što bijahu u lađici padoše preda nj ničice, govoreći: „Ti si uistinu Sin Božji!“

ZADATAK:

- Posadašnjiti biblijski tekst i prikazati ga u novim medijima.
- Ako u skupini baš nema ni jedan „pametni telefon“ kojim bi se moglo nešto prikazati, dovoljno je zapisati ideje.

Radni list 4

Mt 16, 24 - 28 >>> **Trnovit put Isusovih sljedbenika**

Tada Isus reče učenicima svojim: „Ako, dakle, tko hoće ići za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi! Tko hoće sačuvati svoj život, izgubit će ga, a tko izgubi radi mene svoj život, naći će ga. Što koristi čovjeku ako dobije sav svijet, a izgubi svoj život? Što li može dati čovjek kao otkupninu za svoj život?

Sin čovječji ima doći u slavi Oca svoga, u pratnji anđela, te će dati platiti svakomu prema djelima njegovima. Zaista, kažem vam, ima nekih koji neće umrijeti dok ne vide Sina čovječjega gdje dolazi sa svojom kraljevskom vlasti.“

ZADATAK:

- Posadašnjiti biblijski tekst i prikazati ga u novim medijima.
- Ako u skupini baš nema ni jedan „pametni telefon“ kojim bi se moglo nešto prikazati, dovoljno je zapisati ideje.

Nakon 30-ak minuta animator nastavlja.

Evo, prije nego što vi prikažete svoje uratke, možemo reći kako su mediji pozitivno sredstvo nove evangelizacije. Odnosno, bolje rečeno, mogli bi biti, a to ovisi o onima koji se njima služe. Puno je vas/nas tu mladih koji se dobro „kužimo“ u tu tehniku, pa koliko smo puta iskoristili neku društvenu mrežu za širenje evanđelja, koliko često mislimo da je to drugima nezanimljivo pa ne poduzimamo ništa... Možda sada, kad vi iznesete svoje uratke, nešto i završi na nekoj od vaših „zidova“... Pa pogledajmo što ste učinili.

Sada svaka skupina prikazuje „svoje djelo“.

>>> ZAVRŠNI DIO

Vidjeli smo sada, iz priloženoga, kako možemo i sami sudjelovati u širenju evanđelja, kako možemo svojim vršnjacima pokazati da vjera nije nešto zastarjelo i konzervativno već da je vjera ono nešto više od onoga što razum zaključuje, a mediji nam mogu pomoći u toj evangelizaciji.

Za kraj ćemo izmoliti jednu molitvu vjernika za evangelizaciju putem medija....

>>> MOLITVENI ZAVRŠETAK

Animator može izabrati nekoliko sudionika i podijeliti im po jednu molitvu, a animator sam čita zaključni dio.

1. Za Crkvu: da u današnjem vremenu i okolnostima bude jasni znak neprevarljive nade ljudima, molimo te.
2. Za sve koji u Crkvi vrše službu propovijedanja: da prihvate izazov medijskog naviještanja Evanđelja, molimo te.
3. Za naše suvremenike: Da u naviještanju Crkve traže i prepoznaju poruku koja dolazi od Boga, koji je nadahnuće i snaga svakoga dobrog djela, molimo te.
4. Za crkvene komunikatore: Da svoju službu vrše u duhu Evanđelja i u duhu vremena, molimo te.
5. Za sve novinare: Da teže istini te da svoje djelovanje usmjeruju prema neprolaznim vrijednostima, molimo te.

6. Za sve pokojne, posebice za pokojne novinare: da Ti koji si ih urezao u dlan svoje ruke prepoznaš njihov obol u velikom djelu pisanja smisla i životnih istina na tragu Evanđelja, molimo te.

Molitva: Nebeski Oče, primi ove i sve molitve svojih vjernika i usliši ih, ne po našim zaslugama, već po zaslugama svoga Sina Isusa Krista koji s Tobom živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen.⁶

⁶<http://www.h-alter.org/vijesti/vijesti/molitva-za-medije-i-novinare>